

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de hotărâre „Pentru aprobarea Instrucțiunii
privind procedura de renumărare a buletinelor de vot”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Comisia Electorală Centrală - în calitate de organ specializat în domeniul electoral și în temeiul art. 25 lit. c), art. 32 și art. 85 alin. (3) din Codul electoral nr. 325/2022.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>La 1 ianuarie 2023 a intrat în vigoare noul Cod electoral nr. 325/2022.</p> <p>În temeiul art. 25 lit. c) din Codul electoral nr. 325/2022, în calitate de organ specializat în domeniul electoral, Comisia Electorală Centrală elaborează și aprobă regulamente și instrucțiuni menite să perfecționeze procedurile electorale.</p> <p>Potrivit art. 244 alin. (3) din cod, Comisia Electorală Centrală, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare, va adopta actele normative necesare pentru organizarea și desfășurarea alegerilor.</p> <p>Astfel, organul electoral are obligația să adopte și să revizuiască toate regulamentele și instrucțiunile care să asigure buna organizare și desfășurare a alegerilor și a tuturor proceselor aferente, în conformitate cu atribuțiile prevăzute de Codul electoral.</p> <p>Potrivit art. 85 alin. (3) din cod, În cazul dezacordului cu rezultatele preliminare ale votării, până la confirmarea rezultatelor de către autoritățile abilitate, concurenții electorali/participanții la referendum pot solicita acestor autorități să dispună renumărarea voturilor. Renumărarea poate fi dispusă de către Curtea Constituțională, în cazul alegerilor parlamentare, prezidențiale și al referendumurilor republicane, sau de către Comisia Electorală Centrală, în cazul alegerilor și al referendumurilor locale, în condițiile capitolului XIII. Renumărarea se efectuează de către aceleași organe electorale, substituindu-se funcționarii electorali vinovați de fraudă. Procedura generală a renumărării se aprobă prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale.</p> <p>Așadar, procedura de renumărare a buletinelor de vot are importanță sporită pentru buna organizare a alegerilor în partea ce ține de obținerea unui rezultat veridic. Această procedură este considerată un instrument veritabil de contracarare a erorilor și fraudelor comise în procesul de numărare a buletinelor de vot și stabilire a rezultatelor alegerilor sau referendumului.</p> <p>În prezent, procedura de renumărare a buletinelor de vot este reglementată de Instrucțiunea privind procedura de renumărare a buletinelor de vota la alegerile locale, aprobată prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3513/2015.</p> <p>Elaborarea și aprobarea unei noi instrucțiuni se bazează în special pe necesitatea aducerii în concordanță a reglementărilor existente în domeniul aferent cu noile prevederi ale Codului electoral nr. 325/2022, inclusiv stabilirea unui mecanism juridic unic de renumărare a buletinelor de vot pentru toate tipurile de scrutin.</p> <p>Totodată, după aprobarea proiectului, se va abroga actul menționat mai sus pentru a evita paralelismele juridice.</p>
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu cea a Uniunii Europene
Nu este necesitate.
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
<p>Proiectul de hotărâre „Pentru aprobarea Instrucțiunii privind procedura de renumărare a buletinelor de vot” cuprinde două puncte:</p> <p>a) Primul punct prevede aprobarea unei noi Instrucțiuni privind procedura de renumărare a buletinelor de vot.</p> <p>Proiectul instrucțiunii este compus din 23 de puncte și zece anexe.</p> <p>Printre principalele elemente care pot fi evidențiate enumerăm:</p> <p>1) procedura de renumărare a buletinelor de vot reglementată prin proiect acoperă toate tipurile de alegeri și referendumuri;</p> <p>2) proiectul stabilește clar procesul de predare/recepționare a sacilor cu buletine de vot de la Inspectoratele teritoriale de Poliție;</p>

3) proiectul descrie în detaliu procedura de renumărare a buletinelor de vot și rolul fiecărui participant la această procedură, de la membrii organelor electorale la persoanele autorizate să asiste la această procedură, conform art. 80 alin. (8) din Codul electoral;

4) proiectul prevede procedura de renumărare a buletinelor de vot din secțiile de votare constituite în afara țării, fiind stabilită și statutul comisiei de renumărare;

5) proiectul reglementează și aspecte ce țin de finalizarea procedurii de renumărare a buletinelor de vot, predarea rezultatelor către organele ierarhic superioare și procedura de contestare a rezultatelor.

Cu referire la anexele la instrucțiune, acestea reprezintă modele de acte care se întocmesc de organele electorale în procesul de renumărare a buletinelor de vot.

b) Cel de-al doilea punct se referă la intrarea în vigoare la data publicării hotărârii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Cu referire la intrarea în vigoare se menționează următoarele.

Potrivit art. 32 alin. (3) din Codul electoral, hotărârile Comisiei Electorale Centrale cu caracter normativ intră în vigoare conform prevederilor art. 56 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Potrivit art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Alineatul (3) al aceluiași articol statuează că intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.

Prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1108/2023 s-a stabilit data de 5 noiembrie 2023 pentru desfășurarea alegerilor locale generale (hotărârea respectivă intră în vigoare la data de 7 august 2023).

Prin urmare, Comisia trebuie să asigure adoptarea și intrarea în vigoare a actului normativ cât mai curând posibil, întrucât reglementările acestuia obligatoriu se vor include în materialele de instruire a subiecților interesați. Totodată, raționamentul de a intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova constă și în faptul de a oferi subiecților interesați timp necesar pentru însușirea noilor prevederi și ulterioara lor aplicare corectă.

Având în vedere importanța proiectului pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor, realizarea atribuțiilor în corespundere cu noul Cod electoral, ținând cont de termenul stabilit de legiuitor la art. 244 alin. (3) din Codul electoral nr. 325/2022, hotărârea urmează a intra în vigoare din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor actului normativ propus spre aprobare nu implică cheltuieli financiare suplimentare celor planificate.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

După aprobarea proiectului, urmează a fi abrogată hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3513/2015 „Privind aprobarea Instrucțiunii privind procedura de renumărare a buletinelor de vot la alegerile locale” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 213-222, art. 1416).

<p>7. Avizarea și consultarea publică</p> <p>La data de 31 martie 2023, pe pagina web oficială a fost plasat anunțul privind inițierea elaborării unor proiecte de hotărâri pentru aprobarea/modificarea regulamentelor și instrucțiunilor Comisiei Electorale Centrale, inclusiv a Instrucțiunii privind procedura de renumărare a buletinelor de vot (nr. 9 din tabelul proiectelor de hotărâri) (link: https://a.cec.md/storage/ckfinder/files/_anunt_elaborarea_hot%C4%83r%C3%A2ri_%20aprilie.pdf).</p> <p>Informații vizavi de avizarea și consultarea publică a proiectului de hotărâre se regăsesc pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale www.cec.md, la compartimentul „Cadrul normativ”, rubrica „Transparența decizională”, subrubrica „Procesul decizional”, poziția nr. 37, anul 2023.</p>
<p>8. Constatările expertizei anticorupție</p> <p>Proiectul definitivat va fi remis Centrului Național Anticorupție pentru a fi supus expertizei anticorupție în conformitate cu art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>
<p>9. Constatările expertizei de compatibilitate</p> <p>Proiectul nu cade sub incidența expertizei de compatibilitate de a fi efectuată în condițiile art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>
<p>10. Constatările expertizei juridice</p> <p>Proiectul va fi remis Ministerului Justiției pentru a fi supus expertizei juridice în corespundere cu art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>
<p>11. Constatările altor expertize</p> <p>Proiectul nu cade sub incidența altor expertize în condițiile art. 34 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>

**Președinta
Comisiei Electorale Centrale**

Angelica CARAMAN

**Șefa
Direcției juridice**

Olesea JUMIGA